

ЕКОНОМІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВ: МЕТОДИ ОЦІНКИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ

Сучасна економічна ситуація характеризується постійною зміною зовнішнього та внутрішнього середовища, що негативно впливає на розвиток ринкових відносин. В умовах економічної кризи, нестабільності макроекономічних показників, низької інвестиційної привабливості все більшої актуальності набуває оцінка поточних та стратегічних можливостей підприємства, тобто визначення його економічного потенціалу.

Метою дослідження є обґрунтування теоретико-методичних положень щодо оцінки економічного потенціалу підприємства для прийняття управлінських рішень в контексті забезпечення розвитку суб'єктів господарювання.

Проблема оцінки економічного потенціалу підприємств вирішувалась в працях зарубіжних та вітчизняних вчених [1-5]. Проте в результаті їх аналізу встановлено, що відсутні єдині підходи до оцінки економічного потенціалу, враховуючи напрями та особливості розвитку підприємств.

В результаті систематизації існуючих теоретико-методичних підходів до оцінки економічного потенціалу підприємства, визначені наступні групи методів:

- 1) ресурсний (витратний);
- 2) відносний (порівняльний);
- 3) цільовий (результатний);
- 4) суб'єктно-об'єктивізований (експертний).

До першої групи відносять метод порівняльної одиниці, метод поділу за компонентами, кількісної діагностики, обліку витрат на інфраструктуру, заміщення, індексації даних проектно-кошторисної документації та інші. Серед основних відносних (порівняльних) методів виділяють наступні: метод парних продаж, статистичних коригувань, мультиплікаторів порівняння та експертні методи порівняння. До групи цільових методів відносять: метод капіталізації доходу, дисконтування грошових потоків та метод залишкового доходу та інші [1-5]. Серед експертних методів можна виділити метод інтерв'ю, метод Дельфі та ін.

В результаті дослідження виявлені особливості використання методів оцінки економічного потенціалу та визначені напрями їх апробації в сучасних умовах господарювання України (табл. 1).

Таблиця 1

Практика використання методів оцінки економічного потенціалу підприємств

Підхід	Практика використання
1	2
ресурсний (витратний)	АО «Електросигнал», «Завод ЖБК-5», "Міжнародні авіалінії України", «Аеросвіт», «Дніпроавіа», "Wizzair".
відносний (порівняльний)	ТзОВ "Тернопільбуд", ТзОВ "Домобудівник", ТзОВ "Добробуд", ПП "ТФ "Будівельник", ПМП "Фенікс-буд".

1	2
цільовий (результатний)	ТОВ «Харківський вагонобудівний завод», ВАТ «Дніпропетровський завод з ремонту та будівництва пасажирських вагонів», ВАТ «Київський електровагоноремонтний завод ім. Січневого повстання 1918 року», ВАТ «Конотопський завод по ремонту дизель потягів», ВАТ «Крюковський вагонобудівний завод», ВАТ «Стахановський вагонобудівний завод», ВАТ «Дизельмаш», ВАТ «Дарницький вагоноремонтний завод», ВАТ «Дніпровагонмаш», підприємства галузі будівельних матеріалів України
суб'єктно-об'єктивізований (експертний)	частіше використовують у комплексі з іншими підходами.

Дослідження особливостей використання методів оцінки економічного потенціалу дозволило визначити, що для отримання достовірної й повної оцінки необхідно сформулювати й використовувати інформаційно-аналітичне забезпечення, яке достатньо повно характеризує діяльність підприємств.

Таким чином, в результаті дослідження проаналізовані основні теоретико-методичні підходи до оцінки економічного потенціалу будівельних підприємств. Встановлено, що при використанні представлених методів необхідно використовувати якісне інформаційно-аналітичне забезпечення для отримання обґрунтованих управлінських рішень в контексті реалізації економічного потенціалу.

Література:

1. Федонін О.С. Потенціал підприємства: формування та оцінка Навч. посібник/Федонін О.С., Рєпіна І.М., Олексюк О.І. – Вид. 2-ге, без змін. – К.: КНЕУ, 2006. – 316с.
2. Климахіна О.М. Використання потенціалу регіонів як чинник підвищення рівня їх пропорційного розвитку: дисертація канд. екон. наук.: 08.01.01/ Климахіна О.М. Київський національний економічний університет ім. В. Гетьмана. – К., 2006. -187с.
3. Тищенко О.М. Оцінка ефективності використання економічного потенціалу. Тищенко О.М./ К.: - ВНТУ, 2004. – 350с.
4. Е.В. Лапин Экономический потенциал предприятия. Монография./ ЛапинЕ.В. - Сумы: ИТД «Университетская книга», 2002.- 310с.
5. Юсупова Т.М.. Оцінка економічного потенціалу при реалізації стратегічного управління витратами на підприємствах залізничного транспорту. Юсупова Т.М./ Вісник економіки транспорту і промисловості. № 34. 2011 рік. с. 351-353